हेलम्बु गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली, २०७५

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मितिः २०७५/०२/०३

गाउँपालिका हेलम्बु

जिल्ला सिन्धुपाल्चोक

प्रदेश नं ३

नेपालको संविधानको धारा २१८ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १६ को उपदफा १ बमोजिम यस गाउँपालिकाको देहायअनुसारको कार्यविभाजन नियमावली बनाईएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यी नियमहरूको नाम गाउँ कार्यपालिका (कार्यविभाजन) नियमावलि, २०७५ रहेको छ ।

(२) यो नियमावलि गाउँकार्यपालिको बैठकले निर्णय गरेको मितिदेखि तुरून्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषाः विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलिमा

(क) **अध्यक्ष** भन्नाले गाउँकार्यपालिकाको अध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ख) **उपाध्यक्ष** भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनु पर्छ ।

(ग) **वडा अध्यक्ष** भन्नाले गाउँपालिका भित्रको वडाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ ।

(घ) **कार्यपालिका** भन्नाले हेलम्बु गाउँकार्यपालिका सम्झनु पर्छ ।

(ङ) **प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत** भन्नाले गाउँपालिकाको प्रशासकिय तथा आर्थिक प्रमुखको रूपमा नेपाल सरकारद्धारा तोकिएको कार्यालय प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।

(च) **गाउँपालिका** भन्नाले हेलम्बु गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।

(छ) **विषयगत समिति** भन्नाले हेलम्बुगाउँपालिका अन्तर्गत विषयगत समिति, उपसमिति, कार्यलय वा इकाईलाई सम्झनु पर्छ । यस शब्दले संविधान वमोजिम गाउँपालिकालाई तोकिएको कार्यसम्पादन गर्नका लागि गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गत रहने शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वन, पशुविकाश जस्ता विषय क्षेत्रगत कार्यलय वा इकाई लगायतलाई समेत सम्झनु पर्छ ।

(ज) **संयोजक** भन्नाले अध्यक्षले कुनै पनि विषयगत समिति हेर्ने गरी तोकिएको समितिको संयोजकलाई सम्झनुपर्दछ ।

(झ) **वडा सचिव** भन्नाले गाउँपालिकाको वडा कार्यलयको प्रसासकिय प्रमुखको रूपमा कामकाज गर्न तोकिएको वडासचिव सम्झनुपर्छ ।

(ञ) **वडा समिति** भन्नाले हेलम्बु गाउँ पालिकाको वडा समिति सम्झनु पर्छ ।

(ट) **सदस्य** भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनु पर्छ । सो शब्दले कार्यपालिकाको अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र वडा सदस्य समेतलाई जनाउनेछ ।

(ठ) **सभा** भन्नाले हेलम्बु गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई सम्झनु पर्छ ।

३. कार्य सम्पादनः (१) गाउँ कार्यपालिकाको कार्य सम्पादन, गाउँ कार्यपालीकाको कार्यालय, वडा कार्यलय एवं विषयगत समिति मार्फत हुनेछ ।

(२) गाउकार्यपालिका अन्तर्गत रहने विषयगत समिति वा कार्यलय वा उपसमिति वा इकाई वा केन्द्रहरूको अनुसुची १ मा उल्लेख भए बमोजीम हुनेछ ।

(३) उपनियम (२) बमोजीमका विषयगत समितिहरू र तिनिहरूको कार्य विवरण गाउँ कार्यपालिकाले स्वीकृत गरे वमोजीम हुनेछ ।

४. कार्यविभाजन : (१) गाउँकार्यपालिका अन्तर्गत विषयगत समितिहरू, र तिनिहरूबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसुची २ बमोजिम हुनेछ ।

(२) गाउं कार्यपालिकाले उपनियम (१) बमोजिमको विषयगत समितिको काममा आवश्यकता अनुसार हेरफेर वा थपघट गर्न सक्नेछ ।

(३) वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य अनुसुची ३ बमोजिम हुनेछ ।

(४) अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष र सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार अनुसुची ४ बमोजिम हुनेछ ।

(५)अध्यक्षले विषयगत क्षेत्रको कार्यको लागि कार्यपालिकाको कुनै सदस्यलाई निजले गर्ने कार्यको क्षेत्राधिकार समेत तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

(६) कार्यपालिकाले आफ्ना कार्य सम्पादनका लागि अनुसुची ५ बमोजिमको विषगत समिति गठन गरी कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा त्यस्तो समितिको कार्यक्षेत्र तोकी जिम्मेवारी दिन सक्नेछ ।

५. जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्व : (१) गाउं कार्यपालिकाबाट सम्पादन भएका कामका लागी अध्यक्ष तथा सदस्यहरू सामुहिक रूपमा गाउं सभाप्रति उत्तरदायि हुनेछन् ।

(२) गाउं कार्यपालिकाका सदस्यहरू आफुलाई तोकिएको कार्यका लागि व्यक्तिगत रूपमा कार्यपालिका तथा अध्यक्षप्रति उत्तरदायी हुनेछन् ।

(३) विषयगत समितिबाट सम्पादन हुने कामका लागी समितिका संयोजक तथा सदस्यहरू सामुहिक रूपमा कार्यपालिका प्रति उत्तरदायी हुनेछन ।

(४) वडा अध्यक्ष आफुले गर्ने कामका लागी कार्यपालिका, अध्यक्ष तथा वडा समिति प्रति र वडा समितिबाट गरिने कामका लागि सामुहिक रूपमा कार्यपालिका र सभाप्रति उत्तरदायी हुनेछ ।

६: अधिकार प्रत्यायोजनः (१) गाउँ कार्यपालिकाले आफुलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केही अधिकार अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडाअध्यक्ष, सदस्य तथा मातहतका समिति, उपसमिति वा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) अध्यक्षले आफुलाई प्राप्त अधिकार मध्ये केहि अधिकार कुनै वडा अध्यक्ष, पालिकाको सदस्य वा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत लाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

७. थपघट, हेरफेर वा सम्सोधन : (१) कार्यपालिकाले यस नियमावली लाई आवश्यकता अनुसार थपघट हेरफेर वा सम्सोधन गर्न सक्नेछ ।

(२) कार्य पालिकाले उप नियम १ बमोजिम अनुसुचीमा थपघट वा हेरफेर वा सम्सोधन गरेको विषयको सुचना सर्वसाधरणको जानकारीको लागी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

८. वाधा अड्काउ फुकाउ : यो नियम कार्यान्वयनको सम्वन्धमा कुनै वाधा अड्काउ परेमा यस नियमावलीको भावनाको प्रतिकुल नहुने गरी कार्यपालिकाले त्यस्तो वाधा अड्काउ फुकाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

९. यसै वमोजिम भए गरेको मानिने : यो नियमावली स्वीकृत हुन पुर्व गाउंकार्यपालिका बाट सम्पादन भएका कार्यहरू यस नियमावली अनुरूप भए गरेको मानिने छ ।

अनुसुचि १

(नियम ३ को उपनियम (२) संग सम्वन्धीत)

हेलम्बु गाउँपालिका भित्र निम्नानुसारको विषयगत समिति रहनेछ ।

गाउँकार्यपालिको आफ्नो राजश्वको क्षमता, खर्चको आवश्यकता सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने जनसंख्या तथा विकासका मुख्यमुख्य प्राथमिकता अनुरूप संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा विषयगत समित तथा कार्यालय, उपसमिति तथा ईकाई निर्धारण गर्न सक्नेछन् । जनशक्तिको उपलव्धता तथा प्रशासनिक खर्च लाई ध्यान दिई एउटा विषयगत समिति अर्न्तगतको कुनै कार्यालय, उपसमिति वा ईकाई मिल्दो अन्य विषय क्षेत्रको कार्य समेत सम्पादन गर्न सक्नेछ ।

(१) सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति

क, स्थानीय सेवा तथा जनशक्ति विकास

ख, सार्वजनिक खरिद तथा सम्पति व्यवस्थापन

ग, स्थानीय तह, प्रदेश र संघसंगको सम्वन्ध र समन्वय तथा वडा संगको समन्वय

घ, नगर प्रहरी व्यवस्थापन

ङ, न्याय, कानुन तथा मानव अधिकार पवद्धन

च, सुचना तथा संचार प्रविधि विकास तथा बिस्तार र एफ.एम. संचालन

छ, वजार अनुगमन, गुनस्तर, नापतौल, खाद्यसुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण

ज, वैठक तथा विधायन

झ, आन्तरीक लेखा परिक्षण

ञ, विदा, उत्सव, उर्दि, जात्रा, पर्व उपाधि तथा विभुषण ईकाई

ट, ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि निर्माण

ठ, गैरसरकारी संस्था परिचालन, समन्वय तथा नियमन इकाई

ड. योजना अनुगमन तथा तथ्यांक

२. आर्थिक विकास समिती

क, राजश्व निति तथा प्रशासन

ख, आर्थिक प्रशासन

ग, उद्योग तथा वाणिज्य

घ) सहकारी वित्तीय क्षेत्र

ङ) कृषि क्षेत्र

च) जलविधुत, उर्जा, सडक वत्ति

३. पुर्वाधार विकास समिति

क) सडक तथा यातायात व्यवस्था

ख) भवन तथा भवन संहिता एवं निर्माण ईजाजत (डिजाईन समेत)

ग) जग्गा नापि तथा नक्सा, घरजग्गा धनी पुर्जा, भु उपयोग तथा वस्ती विकास

- जग्गा नापी तथा नक्सा, घरजग्गा धनि पुर्जा ईकाई
- वस्ती विकास ईकाई
- सिंचाई तथा जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण ईकाई

घ) सार्वजनीक निजि साझेदारी इकाई

(ङ) सडक तथा झोलुङ्गे पुल समेत

(च) सुचना तथा सञ्चार

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

क) कृषि, पशुपन्छी तथा सहकारी कार्यालय

ख) वन तथा भु:संरक्षण

ग) उद्योग तथा उद्यमशिलता विकास

घ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिबी न्यूनीकरण

ङ. जलवायु उप्न्न प्रकोप नियन्त्रण

च, विपद् व्यवस्थापन वारुण यन्त्र सञ्चालन

छ, विपद व्यवस्थापन -वारूणयन्त्र, एम्वुलेन्स तथा यन्त्र उपकरण परिचालन समेत)

ज, वातावरण, पर्यावरण एवं जलाधार क्षेत्र संरक्षण तथा फोहर मैला व्यवस्थापन

५, सामाजिक विकास समिति

क, आधारभुत तथा माध्यामिक शिक्षा कार्यालय

ख, खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

ग, आधारभुत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

घ लैंगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा

- लौगिक समानन्ता ईकाई

- वालवालिका, किशोर किशोरी तथा युवा ईकाई
- अपाङ्गता भएका व्यक्ती तथा जेष्ठ नागरिक इकाइ

ङ, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई

६, पर्यटन विकास तथा संस्कृती संरक्षण समिति

क, खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन

ख, संस्कृति, सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन इकाई

ग, संस्कृती प्रवर्द्धन

घ, दलित, आदिवासी, जनजाती, अल्पसंख्यक

ङ, गुम्बा निर्माण तथा मर्मत संभार

च, मठ, मन्दीर तथा धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण

छ, विभिन्न धार्मिक स्थलको संरक्षण तथा प्रचार प्रसार

अनुसची २

(नियम ४ को उपनियम (१) संग सम्वन्धीत)

विषयगत समिति कार्याविभाजन

१. सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति

(क) स्थानिय सेवा तथा जनशक्ति विकाश

- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी निति, मापदण्ड,सेवा शर्त, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- संविधानको धारा ३०२ बमोजीम समायोजन भई आउने कर्मचारीको व्यवस्थापन
- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य कार्य
- गाउँ पालिकाको संगठन विकास, संगठन संरचना तथा दरबन्दी निर्धारण, जनशक्ति व्यवस्थापन र वृत्ति विकास,

- स्थानिय सेवाको व्यवस्थापन सूचना तथा संचार प्रविधिको उपयोग, प्रवर्द्धन र नियमन
- मानव संसोधन विकाशका लागि अल्पकालीन तथा दिर्घकालीन योजना तर्जुमा
- गाउँ पालिकामा सार्वजानिक विदा, उत्सब, जात्रा, उर्दि आदिको व्यवस्थापन
- स्थानिय शान्ति समिति सम्बन्धी कार्यहरू

(ख) सार्वजनीक खरिद तथा सम्पति व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको लागि सार्वजनिक खरिद तथा अन्य वन्दोबस्तीका सामान सम्बन्धी विषय
- गाउँपालिका भित्रको सार्वजानिक तथा सरकारी सम्पत्ति, सामुदायीक सम्पत्ति, भवन, सडक, पसल, व्यवसाय, पुर्वाधार,उद्योग, खानि तथा खनिज, वनको विवरण सहितको अद्यावधिक अभिलेख
- गाउँ पालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्तिको अद्यावधिक अभिलेख
- गाउँपालिका स्थित सरकारी सम्पत्तिको एकिकृत विवरण

(ग) स्थानीय तह, प्रदेश र संघसंगको संम्बन्ध र समन्वय तथा वडा संगको समन्वय

- संघ तथा प्रदेश तहमा संविधान तथा कानुन बमोजीमको सहभागिता तथा प्रतिनिधित्व
- जिल्ला समन्वय समिति संगको समन्वय
- वडा तह संगको सम्पर्क र समन्वय
- पत्राचार, सभा, समारोह, शिष्टाचार

(घ) नगर प्रहरी व्यवथापन

- संघिय तथा प्रदेश कानुनको अधिनमा रही नगर प्रहरीको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन नीति,कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन,
- नगर प्रहरी मार्फत देहायका कार्य सम्पादन गर्ने
  - नीति, कानुन, मापदण्ड, निर्णयहरू कार्यान्वयनमा सहयोग,
  - सम्पत्तिको संरक्षण,
  - गाउँपालिकामा हुने सभा समारोह, परम्परा तथा जात्रा चाडपर्वको व्यवस्थापनमा सहयोग,
  - स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको व्यवस्थापनमा सहयोग
  - नगर प्रहरी सम्बन्धी कार्यपालिकाले तोके बमोजीमका नीति,योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन
  - गाउँ वस्ती सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड को कार्यन्वयन र कसूर उपर छानविन र अनुसन्धान
  - स्थानीय न्यायीक समितिले गरेका आदेश, फैसला कार्यान्वयनमा सहयोग

- कार्यालय परिसर, सम्पदा, सार्वजनप्क, ऐलानी, पर्ति जग्गा, सार्वजनिक भवन तथा भौतिक पुर्वाधारको संरक्षण र सुरक्षा,
- विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग,
- अपराध रोकथाम तथा अनुसन्धानमा सहयोग,
- फुटपाथ व्यवस्थापन,
- निर्माण नियमन
- गुणस्तर नियन्त्रण

- नगर प्रहरी सम्वन्धी अन्य कार्य ।

ङ) न्यायिक समितिको सचिवालय, न्याय, कानुन, मानव अधिकार प्रर्वद्धन तथा मेलमिलाप र मध्येस्थता, निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन

- न्यायिक समितिको सचिवालय सम्वन्धी कार्य
- न्याय तथा कानुनी राज्यको परिपालना
- मानव अधिकारको संरक्षण तथा प्रर्वद्धन
- व्यक्ति र समुदाय विच मेलमिलाप र मध्येस्थताको व्यवस्थापन
- न्यायीक निर्णय तथा फैसला कार्यान्वयन

(च) सुचना तथा संचार प्रविधि विकास तथा विस्तार र एफ.एम. संचालन

- आफ्नो क्षेत्र भित्र इन्टरनेट सेवा, टेलि सेन्टर, केवुल तथा तार विहीन टेलिभिजन प्रसारणको अनुमति, नविकरण र नियमन
- एक सय वटा सम्मको एफ. एम. रेडियो संचालन अनुमति, नविकरण र नियमन
- आफ्नो क्षेत्र भित्र पत्रपत्रिकाको प्रकाशन अनुमति अभिलेख तथा नियमन
- अभिलेख व्यवस्थापनमा नविनतम सुचना प्रविधिको प्रयोग
- सुचना तथा संचार प्रविधिका सर्वसाधारणको जनताको सहज र सरल पहुँच तथा सुचना प्रविधिको विकास र विस्तार सम्वन्धी कार्यक्रम तजुमा र कार्यान्वयन
- बैज्ञानी अध्ययन अनुसन्धान र प्रविधि विकास मा लगानी
- सूचना तथा संञ्चार प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क व्यवस्थापन ।

(छ) बजार अनुगमन, गुणस्तर, नापतौल, खाद्यसुरक्षा र उपभोक्ता हित संरक्षण

- स्थानीय व्यापार, वाणिज्य, वस्तुको माग, आपुर्ति व्यवस्थापन तथा अनुगमन
- बजार तथा हाट बजार व्यवस्थापन

- उपभोक्ता अधिकार तथा हित सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यन्वयन र नियमन
- स्थानीय बस्तुहरूको उत्पादन,आपुर्ती तथा निकासी प्रक्षेपण, मुल्य निर्धारण र अनुगमन
- स्थानीय व्यापार र वाणिज्य सम्बन्धी पुर्वाधार निर्माण
- स्थानीय वस्तु र सेवा व्यापारको मुल्य तथा गुणस्तरको अनुगमन र नियमन
- उपभोक्ता सचेतना, लक्षित उपभोक्ताको लगत व्यवस्थापन र स्थानीय बस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परिक्षण
- खाद्यपर्दाथको गुणस्तर नियन्त्रण
- खानेपानीको गुणस्तर नियन्त्रण
- स्थानीय व्यापार प्रर्वद्धन सहजिकरण र नियमन,
- स्थानिय बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण, प्रर्वद्धन र अभिलेखाङ्कन

(ज) बैठक तथा विधायन

- कार्यपालिका तथा सभाको बैठक व्यवस्थापन
- कार्यपालिकाको निर्णयहरूको विद्युत्तिय माध्यमबाट अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन
- कार्यपालिका तथा सभामा पेश गर्नु पर्ने विभिन्न नीति, नियम तथा कानुनको मस्यौदामा संयोजन
- कार्यपालिकाका विभिन्न समिति, उप समिति, कार्यदलको वैठक व्यवस्थापन
- नीति, कानुनको प्रमाणिक प्रतिको संरक्षण, प्रकाशनका लागी समन्वय
- विधायन सम्वन्धी अन्य कार्य

(झ) आन्तरीक लेखा परिक्षण

- आन्तरीक तथा पुर्व लेखा परिक्षण
- लेखा परिक्षण विवरण (वेरूजुको लगत समेत) को अभिलेख व्यवस्थापन
- अन्तिम लेखा परिक्षण कार्यमा सहयोग, समन्वय र सहजीकरण
- लेखापालन सम्वन्धी क्षमता विकास कार्य

(ञ) विदा, उत्सव, उर्दि, जात्रा, पर्व, उपाधि, विभुषण आदि

- स्थानीय चाडपर्व, सार्वजनी विदा, उत्सव, जात्रा, उर्दि आदिको व्यवस्थापन
- उपाधि तथा विभुषण सम्वन्धी सिफारीस, अभिलेख

(ट) ऐन नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधि निर्माण

- ऐन, नियमावली, निर्देशिका कार्यविधिहरूको मस्यौदा तयार गर्ने
- अन्य नियम विनीयमहरू तयार गर्ने

(ठ) गैरसरकारी संस्था परिचालन समन्वय तथा नियमन

- स्थानीयस्तरमा समाजकल्याण सम्बन्धी संघसंस्था (गैरसरकारी, सामाजिक तथा सामुदायिक संघसंस्था) को दर्ता नवीकरण तथा नियमन
- गुठी कोष तथा अन्य ट्रष्टहरुको व्यवस्थापन
- निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रसँग समन्वय वर सहकार्य
- समन्वय र परिचालन
- सामाजिक संघसंस्था सम्बन्धि अन्य विषय
- NGO Desk स्थापना गरि संघसंस्थाको कार्यहरुलाई एकरुपता बनाउने

ड. योजना अनुगमन तथा तथ्यांक शाखा

(क) योजना तर्जुमा कार्यायोजना तयारी उपभोक्ता समिति परिचालन

- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धि नीति तथा कानून मापदण्ड योजना र नियमन
- स्थानीय विकास नीति अल्पकालिन मध्यकालिन तथा दिर्घकालीन विकास योजना तर्जुमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- आर्थिक सामाजिक साँस्कृतिक वातावरणीय प्रविधी र पूर्वाधारजन्य विकासका लागि आवश्यक आयोजना तथा परियोजनारुको तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
- वार्षिक विकास कार्यक्रम आयोजना तर्जुमा कार्यान्वयन
- विकास निर्माण प्रकृयामा स्थानीय जनसहभागिता अभिवृद्धिका कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन
- विकास योजनाहरुको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन
- उपभोक्ता समितिको विवरण क्षमता विकास
- विकासको प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र निर्धारण
- संघीय र प्रादेशिक आयोजना परियोजना कार्यान्वयनमा समन्वय सहजीकरण र सहयोग
- विकास आयोजना तथा परियोजना सम्बन्धि अन्य कार्य ।

ढ) अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

- विकास आयोजनको अनुगमन आवधिक प्रगति तथा प्रतिफलको समीक्षा
- विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आधार तथा प्रक्रिया निर्धारण
- आयोजनको अध्ययन अनुसन्धान तथा प्रभाव मुल्याङ्कन

- विषयक्षेत्रगत नीतिको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

ण) तथ्याङ्क व्यवस्थापन

- तथ्याङ्क संकलन व्यवस्थापन तथा प्रयोग सम्बन्धि नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
- सूचना तथा अभिलेख केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन
- आधुनिक प्रविधिमार्फत व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, बसाईसराई, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र धर्मपुत्री) अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रतिवेदन
- स्थानीय तथ्याङ्क संकलन प्रशोधन अभिलेखकरण तथा वितरण
    - आधारभुत तथ्यांक संकलन र व्यवस्थापनः जनसाख्यि, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक, पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कुल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सुचकाङ्क, राजश्व तथा आयव्य समेतको तथ्याङ्क सङ्कलन र प्रशोधन गरी सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पार्श्व चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक एवं अभिलेख
    - बेरोजगारको तथ्यांक संकलन
    - स्थानीय व्यापारको तथ्याङ्क प्रणाली र अध्ययन अनुसन्धान
    - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्कर सूचना व्यवस्थापन
    - सम्पन्न भएका तथा चालु योजनाको विवरण
    - विषयक्षेत्रगत सूचना तथ्यांकको संकलन अभिलेख
- प्रदेश तथा संघसंस्था एवै सूचना आदानप्रदान र समन्वय
- सम्भाव्य प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको अभिलेख (प्रोफाईल) व्यवस्थापन
- गाउँपालिकाका आवधिक तथा वार्षिक कार्यक्रम र बजेट स्वीकृती

२. **आर्थिक विकास समिति**

क, राजश्व नीति तथा प्रशासन

राजश्व सम्वन्धी नीति कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन (राजश्व चुहावत नियन्त्रण समेत)

- सम्पति कर, घर वाहल कर, घर वाहल रजिष्टेशन शुल्क, सवारी साधन कर, सेवा शुल्क दस्तुर, पर्यटन सुल्क, विज्ञापन कर, व्यवसाय कर भुमि कर (मालपोत) दण्ड जरीवाना, मनोरन्जन कर, वाहल विटैरी कर, घर जग्गा कर, मृत वा मारिएको जिव जन्तुको हाड, सिंग, प्वाख, छालाम कर, प्राकृतिक स्रोत साधन व्यवसाईक कर सम्वन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड, कार्यान्वियन, वाँधफाड, संकलन र नियमन, अन्य आय व्यवस्थापन

- सार्वजनीक खर्च तथा प्राकृतिक स्रोत वाट प्राप्त हुने रोयटी सम्वन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा नियमन र सो को संकलन तथा बाँडफाड
- आफ्नो क्षेत्र भित्र राजश्वका दर र अन्य शुल्क निधारण, संघीय र प्रदेश कानुन वमोजिम प्राकृतिक स्रोत साधन र सेवा शुल्क जस्ता रोयटी संकलन, समन्वय र नियमन
- स्थानीय पुर्वाधार सेवा र उपयोगमा सेवा शुल्क तथा दस्तुर (नीति, कानुन, मापदण्ड, नियमन, शुल्क निर्धारण, संकलन तथा व्यवस्थापन)

मालपोत तथा एकिकृत सम्पत्ति कर सम्बन्धी

- कानुन बमोजिम ढुंगा, गिटी, वालुवा, माटो, नुन, स्लट फायरक्ले जस्ता खानी खनीज पदार्थको सर्भेक्षण, अन्वसण, उत्खनन् र सो सम्वन्धी रोयल्टी संकलन
- टेकिङ कायाकिङ, क्यानोनिङ, वन्जी जम्पीङ, जिपफ्यायर, रयाफ्टिङ शुल्क
- सामुदायीक वनको संचालन व्यवस्थापनबाट प्राप्त रोयल्टी संकलन
- पानीघट, कुलो, पैनि जस्ता सेवा संचालनबाट प्राप्त रोल्टी संकलन
- प्राकृतिक स्रोतको उपयोग सम्वन्धी नीति निर्धारण र कार्यान्वयन तथा प्रदेश र संघीय मापदण्ड पालना
- प्रचलित कानुन बमोजिम दण्ड जरिवाना
- बाँकी बक्यौता रकमको लगत र असुल उपर
- करदाता शिक्षा तथा करदाता विवरण अद्यावधिक
- वित्तीय स्रोत साधनको समतामुलक वाँडफाँड
- आर्थिक साधनको महत्तम उपयोग तथा परिचालन
- राजश्व परामर्श समिति सम्वन्धी विषय
- स्थानीय राजश्वको सम्भाव्यता अध्ययन
- राजश्व सुचना तथा तथ्याङ्कको आधान प्रधान
- संघीय तथा प्रदेश कानुन वमोजिम वजेट घातापुर्तिको स्रोत व्यवस्था

(ख) आर्थिक प्रशासन

- आर्थिक (कार्यविधि) नीति कानुन मापदण्ड कार्यान्वयन र नियमन, आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन
- वजेट सिमा निर्धारण, वजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
- सञ्चित कोष तथा आकस्मीक कोषको व्यवस्थापन

- लगानी र लाभाम्सको व्यवस्थापन
- लेखा व्यवस्थापन, खर्च, राजश्व, धरौती कार्य संचालन कोष तथा अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तीको एकिकृत विवरण
- समष्टिगत आर्थिक अवस्थाको विस्लेसण
- ऋण तथा अनुदानको व्यवस्थापन र नियमन
- लगानी प्रक्षेपण (सहकारी सहकारी ,तथा निजी र वित्तीय व्यवस्थापन)
- कारोवारको लेखान्कन, नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- राजश्व तथा व्ययको अनुमान
- वेरूजु फछ्र्यौट
- आर्थिक प्रशासन र व्यवस्थापन सम्वन्धी अन्य विषय

(३) **पूर्वाधार विकास समिति**

(क) सडक तथा यातायात व्यवस्था

- स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषि सडक तथा यातायात सम्वन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा नियमन
- स्थानीय सडक, ग्रामिण सडक, कृषि सडक, झोलुङ्गे पुल, पुलेसा र तटवन्धन सम्वन्धी गुरू योजनाको तर्जुमा कार्यन्वयन र स्तरउन्नतीका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन, कार्यन्वयन, मर्मत, सम्भार
- यातायात सुरक्षा व्यवस्थापन र नियमन
- स्थानीय सार्वजनीक यातायातको रूट निर्धारण, अनुमति, नविकरण, खारेजि, सेवाको व्यवस्था गुणस्तर, भाडा निर्धारण र नियमन
- ट्याक्सी सेवा अनुमति, व्यवस्थापन र नियमन
- आधारभुत यातायात सम्वन्धमा प्रदे्श सरकार संग समन्वय
- यातायात क्षेत्रमा लगानी अभिबृद्धि
- यातायात सुविधामा नागरिकको सरल, सहज र समान पहुँच
- यातायात क्षेत्रमा वातावरण मैत्रि प्रविधिलाई प्रोत्साहन
- निजि यातायात नियमन व्यवस्थापन

(ख) भवन तथा भवन सहिँता एवं निर्माण ईजाजत (डिजाईन समेत)

- भवन सम्वन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा सो सम्वन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान, अध्ययन, कार्यन्वयन र नियमन
- राष्टिय भवन संहिता तथा मापदण्ड बमोजिम भवन निर्माण अनुमति र नियमन
- भवन निर्माण इजाजत, भवन संहिता
- भवन निर्माण नक्शा स्वीकृति, संशोधन नियमन
- पुरातत्व, प्राचीन स्मारक र संग्रहालय संरक्षण, सम्वर्द्धन र पुनःनिर्माण
- सरकारी भवन विद्यालय सामुदायीक भवन सभागृह तथा अन्य सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण र मर्मत संभार

(ग) जग्गा नापि तथा नक्सा, घर जग्गा धनिपूर्जा, भू उपयोग तथा बस्ती बिकास जग्गा नापी तथा नक्सा , घर जग्गा धनी पुर्जा,

- प्रादेशिक मापदण्ड बमोजिम घर जग्गा धनि दर्ता प्रमाणपुर्जा बितरण तथा लगत ब्यबस्थापन
- भूमिको बर्गीकरण अनुसारको लागत
- जग्गाको कित्ताकाट र भूमि लगत (नक्सा, स्रेस्ता) निर्माण र संरक्षण
- सरकारी प्रयोजनको लागी जग्गा प्राप्ति, मुआब्जा निर्धारण तथा बितरणमा समन्वय र सहजीकरण
- जग्गा बिबाद समाधानमा मेलमिलाप र मध्यस्थता
- बिश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्व लगायत बन , सीमसार क्षेत्र , तटवर्ती क्षेत्रका जग्गा सम्बन्धी लगत

बस्ती बिकास

- शहरीकरण , बस्ती बिकास सम्बन्धी नीति , कानुन, मापदण्ड तथा सो सम्बन्धी योजना तर्जुमा, आयोजना पहिचान , अध्ययन , कार्यान्वयन र नियमन
- आधारभूत आवासको या्जना तर्जुमा र कार्यान्वयन
- गाउँपालिकामा ब्यबस्थित बसोबास ब्यबस्थापन कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- आधारभुत बसोवास सम्बन्धमा प्रदेश सरकारसँग समन्वय
- योजनाबद्ध र ब्यबस्थित बस्ती बिकास कार्यक्रमको तर्जुमा कार्यान्वयन
- एकीकृत बस्ती बिकासका लागी जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा बिकास र ब्यबस्थापन
- सङ्घीय तथा प्रदेश कानुनको अधिनमा रही आफ्नो क्षेत्रको भू उपयोग नीति , योजना कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयन

- सङ्घीय तथा प्रदेशको मापदण्डको अधीनमा रही ब्यबस्थीत बस्ति बिकासका कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- संघीय र प्रदेश कानुन बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासी पहिचान र अभिलेख ब्यबस्था
- स्थानीय स्तरमा सुकुम्बासी सम्बन्धी जीबिकोपार्जन र बसोबास ब्यबस्था
- एकीकृत बस्ती बिकासका लागी जग्गाको एकीकरण तथा जग्गा बिकास ब्यबस्थापन ।

सिंचाइ तथा जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- सिंचाई सम्बन्धी नीति , कानुन मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सिंचाइ सम्बन्धी गुरूयोजनाको तर्जुमा , कार्यान्वयन र स्तरोन्नतीका आयोजनाको पहिचान, अध्ययन , कार्यान्वयन, मर्मत, सम्भार र नियमन,
- स्थानीय साना, सतह तथा भूमिगत सिंचाई प्रणलीको सञ्चालन निर्माण सुधार , मर्मत सम्भार तथा सेवा शुल्कको निर्धारण र सङ्कलन ब्यबस्थापन
- जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण सम्बन्धी स्थानीय
- तटबन्ध, नदी नियन्त्रण तथा नदी ब्यबस्थापन र नियमन
- साना जल उपयोग सम्बन्धी आयोजना तर्जुमा , कार्यान्वयनर र अनुगमन ।

सडक तथा झोलुङ्ग पूल

- मोटरेवल तथा झोलुङ्गे पुलहरूको निर्माण तथा मर्मत संभार गर्ने

सूचना तथा संचार

- गाउँपालिका भित्रभएको विभिन्न सूचना क्षेत्रको सम्पूर्ण कार्यहरू गर्ने

सार्वजनिक निजी साझेदारी

- स्थानीय सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धि स्थानीय नीति योजना निर्माण
- स्थानीय सार्वजनिक निजी साझेदारीका आयोजना छनौट तथा कार्यान्वयन
- स्थानीय विकासमा निजी क्षेत्रको प्रवर्द्धन

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति

(क) कृषि, पशुपन्छी तथा सहकारी

कृषि

- कृषि, कृषि प्रसार, कृषि उत्पादन व्यवस्थापन सम्बन्धि स्थानीय नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
- कृषि बजार सुचना, कृषि बजार तथा हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण, साना सिँचाई निर्माण, तालिम, प्रविधि प्रसा, प्राविधिक टेवा, कृषि सामाग्री आपुर्ति र कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन
- कृषिजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- कृषि वातावरण संरक्षण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन
- कृषि प्रसार तथा जनशक्तिको प्रक्षेपण व्यवस्थापन र परिचालन
- उच्च मूल्ययुक्त कृषिजन्य वस्तुको प्रवर्द्धन विकास तथा बजारीकरण
- कृषिसम्बन्धि वीमा र कर्जा सहजीकरण
- शीत भण्डारणको व्यवस्थापन
- कृषकहरुको क्षमता अभिवृद्धि प्राविधिक सेवा टेवा सीप विकास र सशक्तिकरण
- कृषि, विउविजन, नश्ल, मलखाद र रसायन तथा औषधीहरुको आपूर्ति उपयोग र नियमन
- कृषक समुह, कृषि सहकारी र कृषि सम्बन्धि स्थानीय संघ संस्थाहरुको समन्वय व्यवस्थापन र नियमन
- कृषि सम्बन्धि प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण
- कृषि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली तथा कृषि सम्बन्धि सूचनाको प्रचारप्रसार
- कृषि स्रोत केन्द्रको स्थापना र व्यवस्थापन

पशुपन्छी

- पशुपालन र पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि स्थानीय नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
- पशुपन्छी बजार सूचना हाटबजारको पूर्वाधार निर्माण तालिम प्राविधिक टेवा कृषक क्षमता विकास कार्यक्रमको सञ्चालन र नियमन
- पशुपन्छीजन्य प्राकृतिक प्रकोप तथा महामारी रोगको नियन्त्रण
- पशपन्छी चिकित्सा सेवाको व्यवस्थापन
- पशुनश्ल सुधार पद्धती विकास र व्यवस्थापन
- पशुपन्छी सम्बन्धि बिमा र कर्जा सहजीकरण
- स्थानीय चरन तथा खर्क विकास र व्यवस्थापन
- पशु आहारको गुणस्तर नियमन
- स्थानीयस्तरमा पशुपन्छी सम्बन्धि तथ्याङ्कको व्यवस्थापन र सूचना प्रणाली
- पशु बधशाला र शीत भण्डारणको व्यवस्थापन र नियमन
- पशुपालन तथा पशु स्वास्थ्य सम्बन्धि अन्य कार्य

सहकारी

- सहकारी संस्था सम्बन्धि स्थानिय नीति, कानून, मापदण्डको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
- स्थानीय सहकारी संस्थाको दर्ता, अनुमति खारेजी र विघटन
- सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धि स्थानीय मापदण्ड निर्धारण र नियमन
- सहकारी सम्बन्धी राष्ट्रिय केन्द्रीय, विषयगत, प्रादेशिक र स्थानीय संघ संस्थाहरुसँग समन्वय र सहकार्य
- सहकारी सम्बन्धी स्थानीय तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- स्थानीय सहकारीको क्षमता अभिवृद्धि
- स्थानीय सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धन विकास र परिचालन

(ख) वन भु-संरक्षण, वन्यजन्तु, जलाधार, जडिबुटी तथा जैविक विविधता

- वन, जङ्गल, वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, जल उपयोग, वातावरण, पर्यावरण तथा जैविक विविधता सम्बन्धि स्थानीय नीति कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन र नियमन
- सामुदायिक, ग्रामिण तथा शहरी, धार्मिक, कवुलियती वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन उपयोग र नियमन
- वन उपभोक्ता समुहको व्यवस्थापन
- मध्यवर्ती क्षेत्रको सामुदायिक धार्मिक र कवुलियती बनको व्यवस्थापन
- निजी तथा व्यवसायिक वनको प्रवर्द्धन र नियमन
- सार्वजनिक खाली जग्गा, पाखा वा क्षेत्रमा वृक्षारोपण, सम्भार, उपयोग र व्यवस्थापन
- जडिबुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ बन पैदावारा सम्बन्धी, सर्वेक्षण, उत्पादन, सङ्कलन, प्रवर्द्धन, प्रशोधन र बजार व्यवस्थापन

- वनविऊ बगैँचा स्थापना व्यवस्थापन र प्रवर्द्धन
- नर्सरी स्थापना विरुवा उत्पादन वितरण रोपण प्रवर्द्धन
- वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गी संरक्षण व्यवसायिक पालन उपयोग र अनुगमन
- वन्यजन्तुबाट स्थानीय समुदायमा पर्ने प्रभाव रोकथाम व्यवस्थापन
- स्थानीय प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) को स्थापन र संचालन
- स्थानीय बन्यजन्तु पर्यटन र आयआर्जन
- स्थानीयस्तरमा आखेटोपहराको व्यवस्थापन
- बन, वन्यजन्तु तथा चराचुरुङ्गी खभिलेखाङ्कन र अध्ययन अनुसन्धान
- रैथाने प्रजातिको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख

- मिचाहा प्रजातिको नियन्त्रण
- जैविक विविधताको अभिलेख
- सामुदायिक भूसंरक्षण र सोमा आधारित आय आर्जन कार्यक्रम
- भूसंरक्षण र जलाधार व्यवस्थापनजन्य सामुदायिक अनुकुलन
- जलवायु परिवर्तन अनुकुलन कार्य
- आय आर्जनमा आधारित जडिबुटीको संरक्षण प्रवर्द्धन व्यवस्थापन
- वातावरण र मैत्रि, जलवायु परिर्वतन अनुकुलन, अपाङ्गता लैगिक मैत्रि, यातायात प्रणलीको प्रवर्द्धन

(ग) वातावरण, पर्यावरण एबं जलाधारक्षेत्र संरक्षण तथा फोहरमैला ब्यबस्थापन

- स्वच्छ तथा स्वस्थ वातावरणच र जलाधार तथा बन्यजन्तुको संरक्षण ब्यबस्अथापन सम्बन्धी नीति , कानून, कार्यक्रम तर्जुमा , कार्यान्वयन र नियमन
- बृक्षारोपण , हरियाली तथा हरित क्षेत्रको प्रबर्द्धन
- फोहरमैला सङ्कलन, पुनः उपयोग , प्रशोधन, बिसर्जन र सो को सेवा शुल्क निर्धारण र नियमन

घ) उद्योग तथा उद्यमसिलता विकास र खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण

उद्योग

- लघु, घरेलु, तथा साना उद्योगको दर्ता, नविकरण, खारेजी र नियमन
- लघु, घरेलु तथा साना उद्योगको विकास प्रवर्द्धन
- उद्यमशिलता प्रवर्द्धन
- व्यापारिक फर्म पसको दर्ता अनुमानित नवीकरण खारेजी र नियमन
- सीप विकास सम्बन्धि कार्यको प्रवर्द्धन

खानी तथा खनिज

- खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण सम्बन्धि स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- ढुङ्गा गिटी बालुवा माटो नुन स्लेट खरिढुङ्गा फायरक्लेजस्ता खानीजन्य वस्तु सर्वेक्षण अन्वेषण उत्खनन्
- ढुङ्गा गिटी वालुवा नुन माटो खरिढुङ्गा फायरक्ले तथा स्लेट आदि खानीजन्य वस्तुको संरक्षण विकास उत्खनन् र उपयोग सम्बन्धि दर्ता अनुमति नवीकरण खारेजी र व्यवस्थापन
- खानी तथा खनिज पदार्थ सम्बन्धि सूचना तथा तथ्याङ्क संकलन अभिलेखन तथा व्यवस्थापन

- भौगर्भिक नक्सा प्रकाशन

ङ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिबी न्यूनीकरण

- गरिबी निवारण सम्बन्धि स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- गरिबी निवारणको स्थानीय रणनीति तर्जूमा
- गरिब घरपरिवार पहिचान सम्बन्धि स्थानीय सर्वेक्षण सूचना व्यवस्थापन र नियमन
- गरिबी निवारण सम्बन्धि राष्ट्रिय प्रादेशिक र स्थानीय संस्थासँग सम्पर्क समन्वय र सहकार्य
- रोजगार तथा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन प्रशोधन र सूचना प्रणालीको स्थापना
- स्थानीयस्तरमा रहेका विदेशी श्रमीकको लगत सङ्कलन तथा सूचना व्यवस्थापन
- पहिचान भएका गरिब घरपरिवार एवं लक्षित समुह सम्बन्धि स्थानीय योजना कार्यक्रम स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन
- संघीय र प्रदेश कानून बमोजिम स्थानीय तहमा सुकुम्बासीका पहिचान र अभिलेख व्यवस्थापन
- सुकुम्बासी सम्बन्धी जिविकोपार्जन र बसोबास व्यवस्थापन
- रोजगारीको अवसर सिर्जना सम्बन्धि

(च) बिपद् ब्यबस्थापन, बारूण यन्त्र , एम्बुलेन्स

- बिपद् ब्यबस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून , मापदण्ड तथा स्थानीय स्तरका आयोजनाको कार्यान्वयन र नियमन
- बिपद् पूर्बतयारी तथा प्रतिकार्य योजना , जोखिम न्यूनीकरण कार्य योजना
- बिपद् पुर्बतयारी , खोज तथा उद्धार राहत सामग्रीको पूर्ब भण्डारण , बितरण र समन्वय
- बिपद् जोखिम क्षेत्रको नक्ससाङ्कन तथा बस्तीहरूको पहिचान र स्थानान्तरण
- बिपद् ब्यबस्थापनमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघ संस्था निजीक्षेत्रसाँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
- विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना
- विपद् पश्चात स्थानीयस्तरको पुनर्स्थापना र पुनर्निर्माण
- विपद् सम्बन्धि तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
- प्राकृतिक प्रकोपको रोकथाम पूर्व तयारी
- विपद् जोखिम न्युनिकरणका लागि पुर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धि कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन
- बारुण यन्त्र तथा एम्बुलेन्स सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
- स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन प्रणाली

५. सामाजिक विकास समिति

क) आधारभुत तथा माध्यमिक शिक्षा

- प्रारम्भिक वाल शिक्षा तथा विद्यालय शिक्षा अनौपचारिक शिक्षा खुला तथा बैकल्पिक शिक्षा(गुरुकुल, मदरसा, गुम्बा आदि) निरन्तर सिकाई तथा विशेष शिक्षा सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड, योजनाको निर्माण, कार्यन्वयन र नियमन
- प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिमको योजना तर्जुमा सञ्चालन अनुमति र नियमन
- पाठ्यक्रम र पाठ्यक्रमसामग्रीको वितरण तथा कार्यान्वयन
- विद्यालय शिक्षक तथा कर्मचारी व्यवस्थापन
- विद्यालयको नक्साङ्कन अनुमति स्वीकृति समायोजन तथा नियमन
- शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण र मर्मत सम्भार
- आधारभुत तह (कक्षा ८) को परिक्षा व्यवस्थापन
- विद्यार्थी सिकाई उपलब्धीको परीक्षण र व्यवस्थापन
- विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन
- शैक्षिक परामर्श सेवाको अनुमति तथा नियमन
- स्थानीयस्तरको शैक्षिक ज्ञान सीप र प्रविधिको संरक्षण प्रवर्द्धन र स्तरीकरण
- माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक कार्यक्रमको समन्वय र नियमन
- पुस्तकालय एवं पत्रपत्रिका
- स्थानीय पुस्तकालय वाचनालय तथा सामुदायिक अध्ययन केन्द्र सन्चालन तथा व्यवस्थापन ।

ख) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप

- स्थानीयस्तरमा खेलकुद प्रशासन तथा संघ संस्थाको नियमन र समन्वय
- खेृलकुदको संरचनाको पूर्वाधार निर्माण सन्चालन तथा विकास
- खेलकुदको विकास र प्रवर्द्धन
- खृलकुद प्रतियोगिता आयोजना र सहभागिता
- अतिरिक्त क्रियाकलाप सम्बन्धि विषय

ग) आधारभुत स्वास्थ्य तथा सरसफाई

- आधारभुत स्वास्थ्य र सरसफाई सम्बन्धि नीति, कानून मापदण्ड योजनाको निर्माण कार्यान्वयन तथा नियमन
- राष्ट्रिय तथा प्रदेशस्तरीय लक्ष्य र मापदण्ड बमोजिम स्थानीयस्तरको स्वास्थ्य सम्बन्धि लक्षय र गुणस्तर निर्धारण

- राष्ट्रिय र प्रादेशिक मापदण्ड अनुरुप जनरल अस्पतताल नर्सिङ होम निदान केन्द्र तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्लिनीक दर्ता सञ्चालन अनुमति र नियमन
- आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको सञ्चालन र प्रवर्द्धन
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना र सञ्चालन
- स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
- सरसफाई सचेतनाको अभिवृद्धि
- रक्त सञ्चार सेवा तथा स्थानीय र शहरि स्वास्थ्य सेवा
- औषधी पसल सञ्चालन र नियमन
- औषधिजन्य वनस्पति जडिबुटी र अन्य औषधीजन्य वस्तुको उत्पादन प्रशोधन र वितरण
- स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन
- औषधी तथा अन्य मेडिकल उत्पादनहरुको न्यूनतम मूल्य निर्धारण र नियमन
- औषधीको उचित प्रयोग र सुक्ष्मजीव निरोधक प्रतिरोध न्यूनीकरण
- औषधी र स्वास्थ्य उपकरणको खरीद भण्डारण र वितरण
- स्वास्थ्य सूचना प्रणालीको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य निगरानी (पव्लिक हेल्थ सर्भेलेन्स)
- प्रवर्द्धनात्मक प्रतिकारात्मक उपचारात्मक पुनर्स्थापनात्मक र प्यालिएटिभ स्वास्थ सेवाको सञ्चालन
- स्वास्थ्य जीवनशैली पोषण, शारीरिक ब्यायाम, योग अभ्यास, स्वास्थ्य वृत्तको पालना, पञ्चकर्म लगायतका जनस्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन
- जुनोटिक र किटजन्य रोगको नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन
- सुर्ति मदिरा लागु पदार्थजन्य वस्तुको प्रयोग नियन्त्रण तथा सचेतना अभिवृद्धि
- आयुर्वेदिक युनानी आम्ची होमियोप्याथिक प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवाको व्यवस्थापन
- जनस्वास्थ्य आपत्कालीन स्वास्थ्य तथा महामारीको नियन्त्रण योजना र कार्यान्वयन
- सरुवा तथा नसर्ने रोगको नियन्त्रण तथा रोकथाम
- आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह

घ) लैंगिक समानता र सामाजिक सुरक्षा

लैंगिक समानता

- महिला हक सम्बन्धि नीति योजना कार्यान्वयन समन्वय र नियमन
- महिलाको आर्थिक सामाजिक राजनीतिक सशक्तिकरण क्षमता विकास

- लैंगिक हिंसा निवारणका लागि निरोधात्मक प्रवर्द्धनत्मक संरक्षणात्मक उपाय र पुनः स्थापना
- लैंगिक उत्तरदायि बजेट

वालवालिका

- बालबालिकाको कहीत संरक्षण सम्बन्धि स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
- बालबालिबाको हकहीत संरक्षण
- बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध बाल क्लब बाल संरक्षण समिति तथा बाल सञ्जाल
- बालबालिकाको हकहीत संरक्षण सम्बन्धमा संघ प्रदेश तथा अन्य निकायसँग सम्पर्क समन्वय तथा सहकार्य
- बालबालिका परिवार सहयोग
- बैकल्पिक स्याहारा पद्धतिको कार्यान्वयन
- बाल न्याय
- बाल गृह पुनः स्थापना केन्द्र शिशु स्याहार केन्द्र र बाल विकास केन्द्र व्यवस्थापन
- असहाय बालबालिकाका सडक बालबालिका व्यवस्थापन
- बाल हिंसा नियन्त्रण
- बालसुधार तथा पुनःस्थापना संचालन अनुमती र नियमन
- आपतकालिन बाल उद्धार कोष स्थापना र व्यवस्थापन

युवा

- युवा जागरण सशक्तिकरण र परिचालन
- युवा सीप उद्यमशिलता तथा नेतृत्व विकास

जेष्ठ नागरिक

- जेष्ठ नागरिकको लागत, परिचयपत्र, सम्मान, स्वास्थ्य, सुविधा, सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि कार्य
- जेष्ठ नागरिक क्लब दिवा सृवा केन्द्र भेटघाट स्थल आश्रय केन्द्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

अपांगता भएका व्यक्ति र एकल महिला

- संघ तथा प्रदेशसँगको समन्वयमा अपाङ्गता पुनःस्थापना केन्द्र तथा असक्त स्याहारा केन्द्रको सन्चालन र व्यवस्थापन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा असहायको लागत अद्यावधिक परिचयपत्र वितरण सामाजिक सुरक्षा तथा सुविधाको व्यवस्थापन तथा वितरण
- अपाँगता भएको व्यक्ति मैत्री पूर्वाधार निर्माण तथा सञ्चालन
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति र असक्तहरुको व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्य

- एक महिला सम्बन्धि कार्य

ङ) सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा व्यक्तिगत घटना दर्ता

- सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि स्थानीय नीति कानून मापदण्ड नियमन र अध्ययन अनुसन्धान
- संघ तथा प्रदेशले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि कार्यक्रम कार्यान्वयन
- सामाजिक सुरक्षाको कार्यान्वयन लागि संघ प्रदेश र स्थानीय संघ संस्थासँग सम्पर्क समन्वय र सहकार्य
- स्थानीय सामाजिक सुरक्षा योजना व्यवस्थापन तथा आवश्यक तथ्यांक संकलन एवं व्यवस्थापन

६. पर्यटन विकास तथा संरक्षण समिति

क) खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन

- सरसफाई तथा स्वास्थ्यजन्य फोहरमैलाको ब्यबस्थापन
- वायु तथा ध्वनिको प्रदूषण नियन्त्रण
- हानिकारक पदार्थहरूको नियमन तथा नियन्त्रण
- सार्बजनिक शौचालय ब्यबस्थापन
- वातावरणीय जोखिम न्यूनीकरण
- न्यून कार्बनमूखी तथा वातावरणमैत्री बिकास अबलम्बन
- वातावरण संरक्षण क्षेत्र निर्धारण र ब्यबस्थापन
- पानी मूहानको संरक्षण
- पहिरो नियन्त्रण
- जलवायु परिवर्तन अनुकुलन कार्यक्रम

ख संस्कृति सम्पदा ललितकला तथा पर्यटन प्रवर्द्धन

- भाषा सस्कृति र ललितकलाको संरक्षण विकास सम्बन्धि स्थानीयस्तरको नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
- पुरातत्व प्राचिन स्मारक तथा सङ्ग्राहलयको संरक्षण सम्भाव प्रवर्द्धन र विकास
- परम्परागत रुपमा चलिआएका जात्रा तथा पर्वको सञ्चालन र व्यवस्थापन
- स्थानीय महत्वका धार्मिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाको व्यवस्थापन
- पर्यटकिय महत्वका स्थल तथा सम्पदाको पहिचान संरक्षण र प्रवर्द्धन

- पर्यटन पूर्वाधार विकास तथा प्रोत्साहन
- पुरातात्विक धार्मिक महत्वका सम्पदाहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन
- भाषा संस्कृति जात्रा पर्व र ललितकलाको संरक्षण प्रवर्द्धन र विकास

ग, गुम्बा निर्माण तथा मर्मत संभार

- गुम्बाहरुको निर्माण तथा मर्मत
- गुम्बा निर्माणको मापदण्डहरु
- पूरातात्विक गुम्बाहरुको संरक्षण

घ, मठ मन्दीर तथा धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण

- मठमन्दीर हरुको निर्माण तथा मर्मत
- पुरातात्विक मठमन्दीरहरुको संरक्षण

द्रष्टव्य: हेलम्बु गाउँपालिकाले माथि उल्लेखित विषयक्षेत्र समेट्ने गरि आफ्नो आवश्यकता र प्राथमिकता अनूरुप कार्यालय समिति वा उपसमिति वा ईकाई सहितको प्रशासनिक ढाँचा स्वीकृत गरी लागु गर्न सक्नेछ ।

अनुसुची ३
(नियम ४ को उपनियम (३) सँग सम्बन्धित)
वडा समितिबाट सम्पादन हुने कार्य

क) वडास्तरीय तथ्याङ्क संकलन तथा अधावधिक गर्ने

- आफ्नो वडाभित्रको वस्तुगत विवरण (नदीनाला, जैविक विविधता, खनिज पदार्थ, जनसंख्याको बनोट, आर्थिक अवस्था, उद्योगधन्दा, शिक्षा तथा स्वास्थ्य सम्बन्धि विवरण आदि) तयार गर्ने अद्यावधिक गर्दै लैजाने ।
- निजी घर तथा परिवारको लगत राख्ने
- ऐतिहासिक पुरातात्विक साँस्कृतिक तथा धार्मीक महत्वका सम्पदा प्राचीन स्मारक सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सर्वाजनिक ऐलानी पर्ती जग्गाके लगत राख्ने तथा संरक्षण गर्ने ।
- खुला क्षेत्र चोक घाट पाटी पौवा सत्तल धर्मशाला मठ मन्दिर गुम्बा मस्जिद देवस्थल मदरसा पर्ति जग्गा डाँडापाखा चरनक्षेत्र पानीको मुल पोखरी तलाउ इनार कुवा धारा

ढुँगेधारा गुठीघर बाटो सडक पुल पुलेसा कुलो नहर पानी घट्ट मिलको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अद्यावधिक लगत राख्ने संरक्षण गर्ने र खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचना सहितको वडाको पार्श्व चित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।

ख) वडाका विकास निर्माणका योजना तर्जुमा कार्यान्वयन अनुगमन तथा आवधिक प्रगति समिक्षा गर्नेः

- सहभागितामुलक योजना तर्जुमा प्रणाली अनुसार वस्ती वा टोलस्तरबाट योजना तर्जुमा प्रक्रिया अवलम्बन गरी बस्ती तथा टोलस्तरीय योजनाको माग सङ्कलन प्राथमिकीकरण तथा छनौंट गर्ने
- टोल विकास संस्थाको गठन र परिचालन तथा वडाभित्र सञ्चालन हुने योजनाहरुको लागि उपभोक्ता समितिको गठन तथा सोको अनुगमन गर्ने
- वडाभित्रका योजना तथा भौतिक पूर्वाधारको संरक्षण मर्मत सम्भार रेखदेख तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

ग) वडाको विकास निर्माणका कार्यहरु गर्नेः

- बालउद्यानको व्यवस्था गर्ने
- अनौपचारिक शिक्षा कार्यक्रम तथा प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्र सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने
- पुस्तकालय वाचनालय सामुदायिक सिकाई केन्द्र वालक्लव तथा बालसञ्जालको सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्ने
- वडा तहको स्वास्थ्य केन्द्र तथा उप केन्द्रको व्यवस्थापन गर्ने
- बालबालिकाहरुलाई वि.सि.जि पोलियो भिटामिन ए को व्यवस्था गर्ने
- पोषण कार्यक्रमको सञ्चालन
- वडा तहमा स्वास्थ्य जनचेतना विकास तथा स्वास्थ्य सूचना कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने
- शहरी तथा ग्रामिण स्वास्थ्य क्लिनिकको सञ्चालन गर्ने गराउने
- सार्वजकिनक शौचालय तथा स्नान गृहको निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने गराउने
- वडास्तरीय सामुदायिक धाराको प्रबन्ध कुवा इनार तथा पोखरीको निर्माण संरक्षण र गुणस्तर नियमन गर्ने
- घरबाट निकास हुने फोहोरमैलाको सङ्कलन र व्यवस्थापन चोक तथा गल्लीहरुको सरसफाई, ढल निकास, मरेको जनावरको व्यवस्थापन, सतही पानीको निकास तथा पानीको स्रोत संरक्षण गर्ने गराउने
- कृषि तथा फलफुल नर्सरीको स्थापना, समन्वय र प्रवर्द्धन तथा वडास्तरीय अगुवा कृषक तालिमको अभिमुखीकरण गर्ने,

- कृषि मलको माग सङ्कलन गर्ने
- कृषिमा लाग्ने रोगहरुको विवरण तयार गर्ने,
- पुशपंछी विकास तथा छाडा चौपायको व्यवस्थापन
- वडाभित्रको चरन क्षेत्र संरक्षण तथा व्यवस्थापन गर्ने
- स्थानीय समुदायका चाडपर्व भाषा संस्कृतिको विकासको लागि कला नाटक जनचेतनामुलक तथा साँस्कृतिक कार्यक्रम गर्ने गराउने,
- स्थानीय मौलिकता झल्किने साँस्कृतिक रीतिरीवाजलाई संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने,
- वडाभित्र खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्ने,
- अन्तर विद्यालय तथा वालक्लव मार्फत खेलकुद कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने गराउने,
- वडा क्षेत्रभित्रको बाटोघाटो चालु अवस्थामा राख्ने ता राख्न सहयोग गर्ने,
- वडाभित्रका सडक अधिकारक्षेत्रमा अवरोध र अतिक्रमण गर्न नदिने,
- वाटोघाटोको बाढी पहिरो पन्छाउने,
- घरेलु उद्योगको लगत सङ्कलन तथा सम्भाव्यता पहिचान गर्ने,
- वडाभित्र घरेलु उद्योगको प्रवर्द्धन गर्ने,
- प्रचलित कानून बमोजिम व्यक्तिगत घटना दर्ता अद्यावधिक र सोको अभिलेख संरक्षण गर्ने,
- व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्ने,
- वडालाई बालमैत्री बनाउने
- वडाभित्र आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछि परेका महिला बालबालिका दलित अपाङ्गता भएको व्यक्ति जेष्ठ नागरिक अल्पसंख्यक सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धि काम गर्ने,
- विभिन्न समुदाय बिच सामाजिक सदभाव र सौहार्दता कायम गर्ने
- बालविवाह महिला विरुद्धको हिँसा छुवाछुत दहेज तथा दाइजो हलिया प्रथा छाउपडि कमलरी प्रथा बालश्रम मान वेचविखन निरक्षरता जस्ता सामाजिक कुरिती र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने गराउने
- प्रचलित कानूनको अधीनमा रही मालपोत तथा भूमी कर व्यवसाय कर वहाल कर विज्ञापन कर सःशुल्क पार्किङ्ग नयाँ व्यवसाय दर्ता सिफारिस दस्तुर सवारी साधन कर मनोरञ्जन करको लेखाजोखा र सङ्कलन गरी गाउँपालिकामा प्रतिवेदन सहित रकम बुझाउने
- असक्त बिरामी भएको बेवारिसे वा असहाय व्यक्तिलाई नजिकको अस्पताल वा स्वास्थ्य केन्द्रमा पुर्‍याई औषधोपचार गराउने

- असहाय वा वेवारिस व्यक्तिको मृत्यु भएमा निजको दाह संस्कारको व्यवस्था मिलाउने
- सडक बालबालिकाको उद्धार र पुर्नस्थापना गर्ने, गराउने
- वडाभित्रको सामुदायिक वनजन्य सम्पादा र जैविक विविधताको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
- वडा टोल बस्तीस्तरमा हरियाली क्षेत्र बिस्तार गर्ने गराउने
- बडालाई वातावरण मैत्री बनाउने,
- प्राङ्गारिक कृषि सुरक्षित मातृत्व विद्यार्थी भर्ना पुर्ण खोप खुला दिशामुक्त सरसफाई वातावरणमैत्री तथा बालमैत्री शासनजस्ता प्रवद्धनात्मक कार्यहरु गर्ने, गराउने ।

घ) कानून बमोजिमका नियमन कार्य गर्नेः,

- पञ्जिकरण, नागरिकता तथा अभिलेख व्यवस्थापन
  - महागाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटनाको स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धि नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यन्वयन र नियमन
  - संघीय कानून र मापदण्ड बमोजिम गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना (जन्म,मृत्यु, बिबाह, बसाई सराई, सम्बन्ध विच्छेद र धर्मपुत्र र धर्मपुत्री) को दर्ता,
  - आधुनिक प्रविधी अपनाइ व्यक्तिगत घटनाको अभिलेख व्यवस्थापन र प्रतिवेदन
  - नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रका लागि सिफारिस लगायका महत्वपूर्ण अभिलेखको व्यवस्थापन
  - स्थानिय अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति कानून मापदण्ड योजना कार्यान्वयन र नियमन
  - स्थानीय स्तरको अभिलेख व्यवस्थापन
- नाता प्रमाणित गर्ने
- नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपी लिनका लागि सिफारिस गर्ने
- बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस गर्ने
- कोठा खोल्न रोहबरमा बस्ने
- मोही लागत कट्टाको सिफारिस गर्ने
- जन्म मिति प्रमाणित गर्ने
- व्यापार व्यवसाय बन्द भएको सञ्चालन नभएको वा व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस गर्ने ।
- मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिर गर्ने
- विवाह प्रमाणित तथा अविवाहित प्रमाणित गर्ने
- निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस गर्ने
- अङ्ग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित गर्ने

- घर पाताला प्रमाणित गर्ने
- व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने
- फरक फरक नाम थर जन्म मिति तथा प्रमाणित दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस गर्ने
- नाम थर जन्म मिति संशोधनको सिफारिस गर्ने
- जग्गा धनीपुर्जा हराएको सिफारिस गर्ने
- कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने
- कित्ताकाट गर्न सिफारिस गर्ने
- संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा संस्थागत र व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिस गर्ने
- जीवितसँगको नाता प्रमाणित गर्ने
- हकवाला वा हकदार प्रमाणित गर्ने
- नामसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारिस गर्ने
- मृतकसँगको नाता प्रमाणित तथा सर्ज्मिन सिफारिस गर्ने
- उद्योग ठाउँसारी गर्न सिफारिस गर्ने
- जीवित रहेको सिफारिस गर्ने
- पूर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्ने सिफारिस र अनुमति दिने
- जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस दिने
- विद्यालयको कक्षा पथप गर्न सिफारिस गर्ने
- पालन पोषणको लागि सिफारिस गर्ने
- बैवाहिक अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिस गर्ने
- आर्थिक अवस्था कमजोर वा विपननता प्रमाणित गर्न वा आर्थिक अवस्थाबलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित
- विद्यालय ठाउँ सारी गर्न सिफारिस गर्ने
- धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस गर्ने
- प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित गर्ने ।

अनुसुची ४

(नियम ४ को उपनियम (४) सँग सम्बन्धित)

अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष तथा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार

१. अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारः (१) अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ

क) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठक बोलाउने र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

ख) गाउँ सभा तथा गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा बैठकको कार्यसूची तथा प्रस्ताव पेश गर्ने गराउने ।

ग) गाउँपालिकाको वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट तयारी गरी सभामा पेश गर्ने ।

घ) गाउँ कार्यपालिकाको निर्णयमा गाउँ सभाको अधिवेशनको आव्हान र समापनको घोषणा गर्ने

ङ) गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष वा सदस्यलाई गाउँपालिकाको कार्य विभाजन नियमावली अनुरुपको विषयगत कार्य जिम्मेवारी बाँडफाँड तथा हेरफेर गर्ने ।

च) गाउँसभा र गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

छ) गाउँ कार्यपालिकको दैनिक कार्यको सामान्य रेखदेख निर्देशन र नियन्त्रण गर्ने

ज) उपाध्यक्ष तथा सदस्यलाई गाउँपालिकको कामको लागि स्वदेश भित्र काजमा खटाउने

झ) वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य र वडा सदस्य तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतको सात दिनसम्मको विदा वा स्वदेशभित्रको काज स्वीकृत गर्ने

ञ) गाउँपालिकाको चल अचल सम्पत्ति हेरविचार तथा मर्मर सम्भार गर्ने गराउने र आम्दानी खर्च हिसाव र अन्य कागजपत्र सुरक्षित राख्ने राख्न लगाउने

ट) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने

ठ) गाउँ सभा वा गाउँ कार्यपालिकाले तोकेको अन्य काम गर्ने

(२) अध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितीमा उपाध्यक्षलाई कार्यवाहक अध्यक्ष तोक्ने ।

२. उपाध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकारः (१) उपाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) न्यायिक समितिको संयोजक भई कार्य गर्ने

ख) गाउँपालिका अध्यक्षको अनुपस्थितिमा कार्यबाहक अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

ग) गाउँसभा गाउँ कार्यपालिका तथा अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्य गर्ने

(२) उपाध्यक्षले आफ्नो गाउँपालिका क्षेत्रबाहिर जानुपर्दा अध्यक्षलाई जानकारी दिनुपर्ने छ ।

३.वडा अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारः (१)वडा अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

क) आफ्नो वडा समितिको अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

ख) वडा समितिको सदस्यलाई वडा समितिको कामको बाँडफाँड गरी सहजीकरण तथा परिचालन गर्ने ।

ग) कार्यपालिकाको सदस्य भई कार्य गर्ने ।

घ) वडाको विकास योजना बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्ने गर्न लगाउने तथा स्वीकृतीका लागि गाउँपालिकामा पेश गर्ने ।

ङ) वडाबाट कार्यन्वयन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने गराउने तिनको अनुगमन गर्ने तथा आवधिक समीक्षा गर्ने गराउने

च) प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम आवश्यक सिफारिस गर्ने

छ) तोकिए बमोजिम वा गाउँपालिका अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडा अध्यक्षले आफ्नो अनुपस्थितीमा सम्बन्धित वडा समितिको जेष्ठ सदस्यलाई कार्यवाहक तोकी सोको जानकारी गाउँपालिकामा पेश गर्ने ।

४. सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकारः (१) कार्यपालिकाको सदस्यको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

क) कार्यपालिकाको बैठकमा भाग लिने ।

ख) अध्यक्षले तोकेको विषयगत क्षेत्रको संयोजक वा अध्यक्ष भई तोकिएको कार्य गर्ने ।

ग) अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।

(२) सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बाहिर जाँदा अध्यक्षलाई जानकारी दिई जानु पर्नेछ ।

५. वडा सदस्यको काम, कर्तव्य र अधिकार (१) वडा सदस्यको काम कर्व्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

ख) वडा अध्यक्षको अनुपस्थितीमा वडा अध्यक्षले तोके बमोजिम कार्यवाहक वडा अध्यक्ष भई कार्य गर्ने

ग) वडा अध्यक्षले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।

(२) वडा सदस्यले गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बाहिर जाँदा वडा अध्यक्षमार्फत कार्यपालिकालाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

अनुसुची ५

विषयगत समितिहरुको विवरण
(नियम ४ को उपनियम (६) सँग सम्बन्धित)

क. सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति
ख. आर्थिक विकास समिति
ग. पूर्वाधार विकास समिति
घ. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति
ङ. सामाजिक विकास समिति
च. पर्यटन विकास तथा संस्कृती सरक्षण विकास समिति